

Rapport
Åpenhetsloven 2022

1. Konsernets virksomhet og aktsomhetsvurderinger

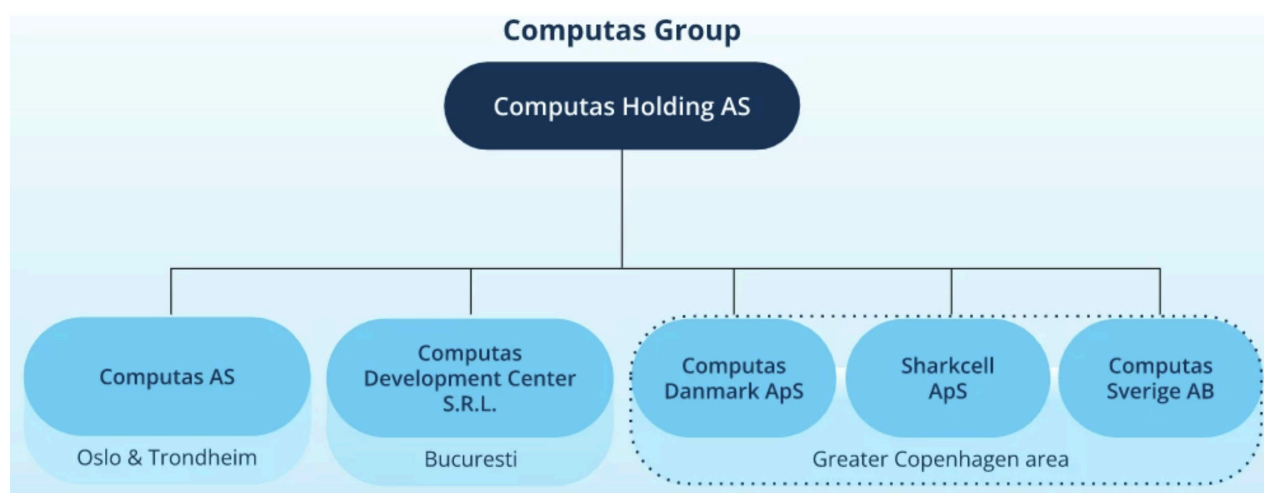
Organisering

Computas Holding er morselskapet i Computas-konsernet, som er eid av ansatte og tidligere ansatte i Computas AS. Computas Holding eier 100% hhv. Computas AS, Computas Danmark ApS, Sharkcell ApS, Computas Sverige AB og Computas Development Center SRL (CDC).

Computas-konsernet er en leverandør av digitale løsninger, rådgivning og konsulenttjenester med 342 ansatte ved utgangen av 2022, opp 35 fra 2021. Computas er en nordisk leverandør av IT-tjenester, IT-produkter og rådgivning, og utvikler verdiskapende og samfunnsnyttige

løsninger til offentlig og privat sektor. Selskapet har 35 års erfaring med system- og applikasjonsutvikling og er en av Norges fremste eksperter på skyløsninger, AI og maskinlæring. Computas AS er det største selskapet i konsernet med 294 ansatte ved utgangen av 2022.

Computas AS leverer tjenester innenfor HR, markedsføring, finans og IT-drift til søsterselskapene. Ansatte opererer primært som konsulenter for sitt datterselskaps kunder, men kan også levere tjenester på tvers av søsterselskapene.

Computas Holding er eid av de ansatte i datterselskapene. Alle ansatte får tilbud om 1000 aksjer som del av sin startpakke, og så godt som alle ansatte eier aksjer. Som en del av aksjeavtalen handles aksjene mellom ansatte og eventuelt selskapet. Selskapet har rett til å kjøpe aksjene når den ansatte slutter, slik at eierskapet beholdes blant de ansatte.

Konsernet har utnevnt en bærekraftsansvarlig som sitter i ledergruppen, samt et eget fagnettverk for bærekraft. Computas AS er også tilknyttet tankesmien GoForIT, IKT-Norges bærekraftsnettverk for næringsliv og akademia.

Verdier

Computas sine verdier:

Skaperglede: Gleden av å skape er grunnlaget for alt Computas driver med. Computas kombinerer kunnskap med kreativitet for å finne mulighetene i teknologien, og til å skape bærekraftige og verdifulle endringer.

Integritet: Computas' løfte er å alltid søke den beste løsningen for deres kunder og å bruker sin kunnskap og erfaring til deres beste. Computas legger sin stolthet i å holde det de lover og alltid levere det de sier de skal levere. Computas er åpne og ærlige, og alltid til å stole på.

Brukernytte: Computas' oppgave er å skape bro mellom teknologi og behov. Derfor tenker selskapet alltid på nytteverdi når de utvikler. De lager løsninger som skal gjøre hverdagen bedre for kundene, deres ansatte og deres kunder igjen.

Samarbeid: Computas er alltid åpne for nye ideer og lar seg inspirere av hverandre, sine partnere og kunder. Samarbeid er en naturlig del av arbeidet, og de beste løsningene skapes når ideer og miljøer møtes. Computasi er en del av laget. De er en del av løsningen.

Verdiene skal fungere som et kompass i hverdagen for de ansatte i Computas på alle nivåer, og gi mening og stolthet gjennom hele organisasjonen. Etterlevelse av verdiene måles gjennom medarbeiderundersøkelser og en årlig kundeundersøkelse.

Driftsområde

Computas leverer rådgivning, IT-tjenester og -produkter til offentlig og privat sektor, med fokus på brukernytte og verdiskapning. Computas har ambisjon om å være en strategisk samarbeidspartner for sine kunder og gjennomfører oppdrag med høy grad av integritet. Computas samarbeider tett med sine kunder, basert på forståelse for deres virksomhet, reelle behov og med den fremste teknologikunnskapen. Computas har partnerskap med ledende teknologiselskaper, videreselger deres produkter og har sertifiserte fagmiljøer på disse teknologiplattformene.

Oppdragene gjennomføres ut fra etiske forretningsmessige prinsipper ifølge deres etiske retningslinjer (code of conduct), og innenfor gjeldende lover og forskrifter. Computas sikrer at virksomhetskritisk informasjon ikke kommer uvedkommende i hende eller blir misbrukt på en måte som kan skade enkeltpersoner eller foretak. Fysisk sikring og informasjonssikring skal forhindre at ansatte blir skadelidende eller at utstyr eller data blir ødelagt som følge av en tilsiktet handling eller uaktsomhet. Informasjonssikkerheten skal tilfredsstillende lov- og regelverk og kontraktuelle krav. Computas er sertifisert etter standarden ISO 27001, Informasjonssikkerhet, og sertifiseringen gjelder for alle selskapets enheter.

Computas jobber målrettet for å være en attraktiv arbeidsgiver med høy medarbeidertilfredshet, og dette måles jevnlig. Kompetanse er en bærebjelke i selskapet, og skaperglede og samarbeid er selskapsverdier som preger arbeidsmiljøet.

Computas jobber systematisk med kvalitet og informasjonssikkerhet i alle deler av organisasjonen og i leveranse til kunder, og har fokus på kontinuerlig forbedring i dette arbeidet.

Salg av tjenester og produkter

Computas produktportefølje består av SaaS-tjenester som Atlassians Confluence og Jira, med tilhørende verdiøkende tjenester som kurs og support, og skytjenester med støtte til fakturering, konsoll og IT-relaterte tjenester knyttet til bruk av Googles skyplattform GCP og Microsofts skyplattform Azure. Computas' bidrag her har små konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Computas' tjenester består av rådgivning og programutvikling innenfor mange områder, inkludert AI og maskinlæring. Det er derfor høy bevissthet rundt etiske problemstillinger knyttet til dette teknologifeltet som for eksempel bias i datasettene som benyttes til trening av maskinlæringalgoritmer. Computas har ansatte med ekspertise på feltet Fairness, Accountability og Transparency in Machine Learning (FAT ML), som har skrevet blogginnlegg og holdt foredrag om FAT ML i ulike fora (se under Lenker og referanser). Computas har også en aktiv rolle i tankesmien GoForIT, IKT-Norges bærekraftsnettverk for næringsliv og akademia. AI og etikk er et viktig område det jobbes med i dette nettverket.

Computas AS og Computas Danmark ApS leverer i hovedsak til de nordiske landene, mens CDC hovedsakelig leverer til Romania og til søsterselskapene.

Computas har i mange år bistått offentlig sektor i Norge, blant annet justissektoren, Mattilsynet og NAV med å bygge saksbehandlings- og arbeidsstøttesystemer som bidrar til å sikre god, rettferdig og effektiv saksbehandling. Flere av disse systemene har vunnet internasjonale priser, (se under Lenker og referanser).

En velfungerende og rettferdig offentlig sektor med myndighetsutøvelse som folk har tillit til, er en viktig faktor for demokrati og anti-korrupsjon. Computas har derfor ønsket å ta erfaringer fra utvikling av saks- og arbeidsstøttesystemer innen offentlig forvaltning i Norge til andre land for å bidra til at forvaltningen der blir rettferdig, transparent og dokumentert. Computas har utviklet løsninger innen offentlig sektor i flere land på Balkan, spesielt innen rettsvesenet, visumtjenester og for myndigheter innen mat- og veterinærtilsyn. På denne måten styrkes transparens og rettssikkerhet, og derigjennom demokratiet i de landene der dehar hatt slike prosjekter. Dette er også et av FNs viktige bærekraftsmål, noe Computas har uttalt seg om eksternt. (Se under Lenker og referanser).

Computas har lagt vekt på å bygge opp lokale leverandører og har hatt lokale leverandører som samarbeidspartnere i programutviklingen. I vurderingen av oppdragene og samarbeidspartnere har aktsomhet i forhold til faktorer som korrupsjon og arbeidsforhold vært vesentlig.

Dette reduserer risiko for korrupsjon i alle ledd, i samsvar med selskapets retningslinjer og verdier. Innen bransjen for IT-utvikling er ansatte velutdannet og attraktiv arbeidskraft i alle de land der Computas opererer, og faren for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold har vært liten innen dette feltet.

Lokaler og utstyr

Computas har lokaler som er sentralt plassert og med lett adkomst med offentlige kommunikasjonsmidler på alle selskapets lokasjoner, i Oslo, Trondheim, København, Malmø og Bucharest.

Det viktigste arbeidsverktøyet, ikke bare for programmerere og andre som utvikler IT-systemer, men også innen administrative funksjoner i selskapet, er datamaskiner, smarttelefoner og mobilt datautstyr.

2. Retningslinjer og rutiner

Overordnede prosedyrer og retningslinjer

Computas har etablerte retningslinjer og rutiner for å forebygge og håndtere negative konsekvenser av virksomheten for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Computas har et ledelsessystem for kvalitet, med en overordnet kvalitetspolitikk og tema-spesifikke policies. Kvalitetspolitikken er en del av kvalitetssystemet og legger sterk vekt på at arbeidet skal følge etiske forretningsmessige prinsipper i tråd med deres etiske retningslinjer og utføres innenfor gjeldende lover og forskrifter. De temaspesifikke policyene omfatter blant

annet etiske retningslinjer (Code of conduct), policy for anskaffelser, menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, policy for intellektuelle rettigheter (IPR), personvern og policy for rusmiddelbruk og spillavhengighet. Policyene er styrende, og gjelder overordnet for alle prosesser og alt arbeid der det er relevant. Kvalitetssystemet inneholder prosessområder innen ledelsesprosesser, produksjonsprosesser og støtteprosesser med prosessbeskrivelser for mer spesifikke felt innunder.

Computas har et ledelsessystem for kvalitet, med en overordnet kvalitetspolitikk og tema-spesifikke policies. Kvalitetspolitikken er en del av kvalitetssystemet og legger sterk vekt på at arbeidet skal følge etiske forretningsmessige prinsipper i tråd med deres etiske retningslinjer og utføres innenfor gjeldende lover og forskrifter. De temaspesifikke policyene omfatter blant annet etiske retningslinjer (Code of conduct), policy for anskaffelser, menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, policy for intellektuelle rettigheter (IPR), personvern og policy for rusmiddelbruk og spillavhengighet. Policyene er styrende, og gjelder overordnet for alle prosesser og alt arbeid der det er relevant. Kvalitetssystemet inneholder prosessområder innen ledelsesprosesser, produksjonsprosesser og støtteprosesser med prosessbeskrivelser for mer spesifikke felt innunder.

Det er utarbeidet standardkontrakter som brukes så sant kunder og samarbeidspartnere aksepterer dette, og i andre tilfeller vil kriteriene i kontrakten vurderes grundig for å sikre at betingelsene er tilfredsstillende og dekkende.

Computas følger en risikostyringsprosess, og aktsomhetsvurderinger utføres risikobasert, der hovedinnsatsen settes inn der risikoen for brudd er størst. Ukjente markeder og geografier, selskaper eller selskapsformer som kan utgjøre større risiko for korrupsjon eller brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold vil derfor utsettes for strengere undersøkelser enn kjente markeder, geografier og selskapsformer.

Computas er sertifisert etter standarden ISO 9001, Ledelsessystem for kvalitet, og har et omfattende kvalitetssystem som gjelder for selskapets enheter.

Computas' etiske retningslinjer (Code of conduct) bygger på UN Compact og inneholder prinsipper for ikke-diskriminering, ikke-korrupsjon, varsling, respekt for lokale lover mv. og redelig selskapsdrift. Alle ansatte får opplæring i de etiske retningslinjene.

Computas har rutiner for varsling og bruker ekstern varslingstjeneste levert av BDO for å sikre varslersens anonymitet.

Prosessene for behandling av utlegg og fakturaer har mekanismer for å sikre mot misbruk og korrupsjon. Computas bruker ikke kontanter, og alle utlegg og fakturaer må ha bilag, som legges inn i regnskapssystemet elektronisk. Ved utlegg legger den ansatte selv inn bilag og fører utleggs- eller reiseregning inn i økonomisystemet. Det sendes deretter til godkjenning hos prosjektleder eller personalleder, og kontrolleres deretter

av regnskapsavdelingen. Fakturaer legges inn i økonomisystemet automatisk eller av økonomiavdelingen. Deretter sjekkes utlegget av rekvisit før det godkjennes av attestant (leder). Til slutt går det gjennom kontroll hos økonomiavdelingen. Hele arbeidsflyten er dokumentert i regnskapssystemet og tilgjengelig for revisjon.

Computas er sertifisert etter Miljøfyrtårnsertifiseringen. Å være Miljøfyrtårn innebærer systematisk arbeid med miljøtiltak i hverdagen. Virksomhetene oppfyller krav og gjennomfører tiltak for en mer miljøvennlig drift og godt arbeidsmiljø. Miljøfyrtårn har tilpassede krav for ulike bransjer, og sertifikatet tildeles etter en uavhengig vurdering. Det leveres årlige miljørapporter, og hvert tredje år blir virksomheten resertifisert.

3. Aktsomhetsvurdering

Computas etterstreber å unngå negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Det er svært lav risiko for brudd på menneskerettigheter i direkte produksjonen av selskapets tjenester. Det gjelder både egen virksomhet og i bruk av underleverandører.

De potensielle negative konsekvensene av Computas' virksomhet knytter seg i hovedsak til innkjøp av utstyr, selskapets lokaler, håndverkstjenester og virksomhet i andre land.

Egen virksomhet og underleverandører til leveranser

Virksomheten går ut på å bistå kunder ved å gi råd og utvikle kundens interne eller eksterne tjenester, å utvikle software for kunder og videresalg av softwareprodukter. Både egne ansatte og underleverandørers ansatte er høyt utdannet arbeidskraft som er attraktive på arbeidsmarkedet.

Ved forretning i land utenfor der selskapet har egen virksomhet og kjenner forholdene, vises større aktsomhet med tanke på anti-korrupsjon, menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold enn i de land der selskapet har egen virksomhet og kjenner forholdene.

I enkelte oppdrag benyttes ressurser som ikke er ansatt i Computas. Det søkes da etter å finne samarbeidspartnere og underleverandører som tilbyr arbeidskraft i et fast ansettelsesforhold og med anstendige betingelser.

Risikoen for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er lav for alle selskapets lokasjoner, da den aktuelle arbeidskraften er høyt utdannet og svært attraktiv på arbeidsmarkedet.

Skyplattform, utviklingsverktøy (programvarelisenser) mm. kjøpes fra store, anerkjente leverandører. Alle leverandører må godkjennes. Leverandøren skal være offentlig registrert, ikke ha negativt renommé, oppfylle krav til personvern og må akseptere selskapets etiske retningslinjer (Code of conduct).

Kvalitetssystem, anti-korrupsjon og sertifiseringer er også vesentlige deler av leverandørgodkjenningen.

Utstyr

De negative konsekvensene av Computas' virksomhet knytter seg i hovedsak til at arbeidsverktøyet er datamaskiner, smarttelefoner og annet mobilt utstyr. Personlig datamaskin, smarttelefon og annet mobilt utstyr er helt sentrale verktøy for å kunne utøve arbeidet, og selskapet kan, i likhet med hele IT-bransjen og svært mange andre deler av samfunnet, ikke eksistere uten slikt verktøy. For slikt utstyr er det ifølge DFØs høyrisikoliste, høy risiko på grunn av behovet for sjeldne jordmetaller, gull, kobolt, mm der det kan være dårlige arbeidsforhold og brudd på menneskerettigheter i utvinnelsen av materialene.

Computas resirkulerer utstyret ved bruk av en leverandør som sørger for sletting, gjenbruk og resirkulering. Slik resirkulering reduserer behovet for å finne de sjeldne jordmetallene, gull, kobolt mm ved gruvedrift.

Det ligger en konflikt mellom å ha godt, moderne og konkurransedyktig utstyr og å benytte utstyret gjennom hele utstyrets levetid. Å resirkulere på denne måten sørger for at utstyret enten kan gjenbrukes av andre eller, dersom det ikke lenger kan brukes, at de ulike bestanddelene utstyret er laget av, kan tas vare på og gjenbrukes.

Forretningspartnere

Det er potensielle negative konsekvenser knyttet til leverandører, og selskapets anskaffelsesreglement krever at leverandøren før anskaffelse av produkt eller tjenester. For tjenester som er en del av selskapets leveranser, skal leverandøren være kjent med og akseptere Computas' etiske retningslinjer. Anti-korrupsjon, miljøkonsekvenser og omdømme/erfaringer vurderes for å unngå å bruke leverandører som ikke har anstendige arbeidsforhold eller som ikke følger grunnleggende menneskerettigheter.

Det er likevel slik at det skal vises spesiell forsiktighet innen bransjer eller områder der det er kjent at det er middels eller høy risiko for brudd på anstendige arbeidsforhold eller grunnleggende menneskerettigheter. Dette gjelder for Computas' del

- Bygningsbransjen og andre håndverkstjenester
- Renhold
- Land utenom Norden

Computas kjenner ikke til slike negative konsekvenser hos våre leverandører, og arbeider kontinuerlig for å unngå slike konsekvenser.

4. Tiltak og resultater

Computas har et kvalitetsstyringssystem og er sertifisering etter standarden NS-ISO/IEC 9001:2015 for å holde høy kvalitet og sørge for etterlevelse av prosedyrer og kontinuerlig forbedring. I tråd med standardens krav har vi både internrevisjoner og årlig ekstern revisjon av kvalitetssystemet.

Økonomisk revisjon utføres i alle selskapene i konsernet. I 2022 ble det gjennomført en ekstra revisjon i CDC med fokus på anti-korrupsjon.

I anskaffelsesprosessen er det krav til at alle underleverandører (leverandører som er en del av selskapets leveranser) får oversendt og må akseptere Computas' etiske retningslinjer. Disse retningslinjene inneholder krav om anti-korrupsjon og menneskerettigheter. Det føres liste over godkjente leverandører og over leverandører som ikke skal benyttes. Alle leverandører blir revurdert årlig.

Computas har en salgsprosess som krever at alle leads skal gjennomgå vurdering av anti-korrupsjon og bærekraft, og vurderingene skal dokumenteres. Malene for leadsverifikasjon og leadsvurdering inneholder egne felt for å dokumentere disse vurderingene.

Dersom det er kjent at et selskap ikke sørger for at menneskerettigheter overholdes eller ikke har anstendige arbeidsforhold, skal Computas unngå å kjøpe fra eller samarbeide med dette selskapet. Dersom det foreligger mistanke om at en forretningsforbindelse, underleverandør eller annen samarbeidspartner ikke tilfredsstiller våre krav for anti-korrupsjon, menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold, eller det ønskes å ta en stikkprøve, vil det bes om å få gjøre en revisjon eller be om at den angjeldende bedriften svarer ut de nødvendige spørsmålene på en tilfredsstillende måte. Hvis ikke vil samarbeidet avsluttes så snart det kontraktsmessig lar seg gjøre.

Lenker og referanser

Lenker til artikler, blogginnlegg og foredrag om bærekraft, Transparens og etikk i AI

1. [What is FATML and why should you care](#), Marco Angel Bertani-Økland i Compendium
2. [Kunstig intelligens krever menneskelig intelligens](#), Marco Angel Bertani-Økland i Næringsliv Norge
3. [Dilemmaspill - Hva er viktig når samfunnet styres av algoritmer og kunstig intelligens](#), Morten Forfang, Marco Bertani-Økland, Josephine Honoré, på Arendalsuka 2019
4. [Kunstig intelligens - på bekostning av etikk og rettferdighet?](#), Morten Forfang deltar i debatt på Arendalsuka 2019
5. [Thomas Bech Pettersen om Computas og FNs bærekraftsmål nr 16, Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner](#), artikkel på tekna.no

Referanser til prisvinnende systemer

1. **ACM Awards Computas - MATS Norwegian Food Safety Authority**, Sem, H. F., Carlsen, S., Coll, G. J.: Norwegian Food Safety Authority, In Fischer, L. (ed.): How Knowledge Workers Get Things Done - Real-world Adaptive Case Management, Future Strategies Inc, Florida (2012)
2. **Mattilsynet vinner Fyrlyktprisen**, Omtale i Computerworld etter at Mattilsynets MATS vant Fyrlyktprisen i 2012
3. **LOVISA - WfMC Awards for Excellence in Case Management 2013 og Judges' Choice Award**, Pettersen, T. B., Carlsen, S., Coll, G. J., Matras, M., Moen, T. G., Sem, H. F.: LOVISA - Norwegian Courts Administration (NCA), In Empowering Knowledge Workers: Layna Fischer (ed.): New Ways to Leverage Case Management, Future Strategies Inc, Florida (2013)
4. **GTS - WfMC Awards for Excellence in Case Management 2013**, Sem, H. F., Carlsen, S., Coll, G. J., Holje, H., Landro, E., Mork, H., Pettersen T. B.: GTS - Cargonet AS Norway, In Empowering Knowledge Workers: Layna Fischer (ed.): New Ways to Leverage Case Management, Future Strategies Inc, Florida (2013)
5. **UTSYS - WfMC Global Awards for Excellence in Case Management 2014**, Sem, H.F., Carlsen, S., Coll. G. J., Borgi, G., Kindingstad, S. A.: In Layna Fischer (ed.): Thriving on Adaptability: Best Practices for Knowledge Workers, Future Strategies Inc, Florida (2015)

Oslo, 21. juni 2023

John Nyheim
Styreleder

Espen Falla
Styremedlem

Magne Solberg
Styremedlem

Astri Marie Ravnaas
Styremedlem

Jørgen Bentseng Frøysadal
Styremedlem
/ Ansattrepresentant

Siv Sundsnes
Styremedlem
/ Ansattrepresentant

Alexander Hoem Rosbach
Styremedlem
/ Ansattrepresentant

Trond Eilertsen
Administrerende direktør

computas